



STORTINGET

Innst. 259 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:111 S (2021–2022)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mathilde Tybring-Gjedde, Sandra Bruflot og Mari Holm Lønseth om en mer bærekraftig og sirkulær tekstilindustri

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utforme en plan for hvordan kravet om separat utsortering av tekstiler innen 2025 skal oppfylles, herunder hvordan tekstiler skal samles inn, sorteres og resirkuleres, og hvilke gjenvinningsløsninger det vil være behov for. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte.
2. Stortinget ber regjeringen utrede en produsentansvarsordning for tekstiler.
3. Stortinget ber regjeringen utrede og innføre krav til at tekstilimportører og tekstilprodusenter sikrer sporbarhet i verdikjeden til tekstilprodukter og tekstilavfall.
4. Stortinget ber regjeringen delta i arbeidet med utvikling av et felleseuropeisk regelverk og tiltak innen sirkulær økonomi og jobbe for at PEF-rammeverket (Product Environmental Footprint) medberegner den totale miljøbelastningen over hele livsløpet til et produkt, inkludert mikroplastutslipp.

5. Stortinget ber regjeringen støtte arbeidet med å videreutvikle en miljømerkeordning som omfatter sirkulære aspekter, funksjon, kvalitetskrav, garantiperiode, levetid, produktdesign og muligheter for reparasjon, blant annet ved å styrke Miljømerking Norge og Svanemerket.
6. Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket og vurdere endringer for å sikre at klesbransjen i større grad gjenbraker usolgte tekstilvarer i stedet for å destruere dem, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, Tom Kalsås, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og lederen Marianne Sivertsen Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Andreas Arff og Terje Halleland, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad viser til Representantforslag 111 S (2021–2022). Komiteen viser til klima- og miljøministerens

svarbrev av 25. februar 2022 med merknader til de enkelte forslagene i representantforslaget samt til den skriftlige høringen som ble gjennomført i saken.

Komiteen ønsker en tekstilbransje hvor avfallsmengdene blir så små som mulig. Sirkulær økonomi er en sentral del av lavutslippssamfunnet. Ordninger som eksisterer i dag, hvor det for eksempel mange steder er mulig å levere klær til organisasjoner som Fretex, er med på å legge til rette for mer ombruk. Innsamlingen av brukte tekstiler fra private husholdninger har økt med mer enn 50 pst. mellom 2011 og 2018. Samtidig er det et svært høyt forbruk av tekstiler i Norge. Forbrukerne kjøper og forbruker om lag 15 kg klær og hjemmetekstiler per person årlig. Komiteen mener at virkemiddelbruken i Norge og i EU må stimulere til produksjon og bruk av tekstiler og klær av høy kvalitet, med lav miljøbelastning og med lang levetid. Dette vil gi reduserte mengder tekstilavfall. Miljømerking av klær kan gjøre det lettere for forbrukerne å ta bærekraftige valg.

Komiteen registrerer at Norge legger stor vekt på å utvikle et godt og ambisiøst kjemikalierregelverk globalt og i EU, og mener at denne innsatsen er svært viktig. Mindre bruk av miljøgifter og andre farlige kjemikalier i klær bidrar også til tryggere materialgjenvinning. Plast som materiale i tekstiler er utbredt, og spredning av mikroplast til miljøet fra produksjonsutstyr og fra bruk og vask av tekstilprodukter er et dokumentert miljøproblem. Mikroplast fra tekstiler i Norge er estimert til et utslipp på ca. 1 000 tonn årlig.

Komiteen understreker at Norge relativt sett har en liten tekstilindustri. Når produksjonen av tekstiler skjer i andre land enn Norge, betyr det at det også må arbeides internasjonalt for å ta tak i problemet. Norge må jobbe for enda bedre reguleringer som kan påvirke den globale produksjonen, slik at produktene designes og produseres med tanke på bærekraft fra første stund. 80 pst. av et produkts miljøpåvirkning avgjøres i designfasen. Produktdesign avgjør i stor grad holdbarheten og materialsammensetningen til et produkt, som i sin tur legger føringer for i hvilken grad produktet kan repareres, og hvor egnet det er til å materialgjenvinnes. Tiltak rettet mot produksjonsfasen av tekstiler er mest effektivt, og dette forutsetter internasjonale regler og standarder på europeisk og globalt nivå. Derfor er det svært viktig å jobbe sammen med EU og i internasjonale fora rundt dette.

Komiteen viser til at EU nylig har lagt frem en ny tekstilstrategi. Strategien inneholder flere tiltak for å sikre en mer bærekraftig tekstilnæring, herunder revidering av EUs økodesigndirektiv, sterkere forbrukerrettigheter, tiltak mot mikroplast i produksjonsprosessen, innføring av produsentansvar og økt støtte til forskning, innovasjon og investering. Disse prosessene vil kunne påvirke norsk tekstilpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet understreker at en langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser er et grunnprinsipp i regjeringens politikk. For å oppnå dette må man gå fra en lineærøkonomi med bruk-og-kast til en sirkulærøkonomi basert på tanken om at minst mulig ressurser skal gå til spille og måtte håndteres som avfall. Regjeringen vil satse på industri og jobber i Norge knyttet til resirkulering av materialer og legge bedre til rette for at norsk eksportindustri kan fremstille resirkulerbare og resirkulerte produkter. Det bidrar til å redusere presset på naturressurser. Veksten i avfall må stoppes, og det må legges til rette for mer gjenvinningsindustri i Norge. Målet er økt ressursproduktivitet der man bruker innsatsfaktorene i produksjonen mer effektivt samtidig som utslippene blir lavere. Store deler av dagens verdikjede innenfor tekstilindustrien foregår utenfor Norges landegrenser. Det betyr at klimaavtrykket ved det høye forbruket av klær og tekstiler i Norge ikke blir synlig i vårt klimaregnskap. Forbrukernes adferd, produktdesign, kvalitet, mulighet for reparasjoner og gjenbruk betyr mye for et tekstilprodukts levetid og klimaavtrykk.

Disse medlemmer viser til Norsk Industri og Fellesforbundet sitt skriftlige innspill til saken, der det blant annet står:

«Den samlede virkemiddelbruken må sikre at tekstilindustrien reduserer sitt miljøfotavtrykk, samtidig som bedriftene beholder eller øker sin konkurransekraft sammenlignet med konkurrenter i utlandet. Dette betyr at norsk tekstilindustri må ha minst like gode rammebetingelser for videreutvikling og nyinvesteringer som i andre EØS-land. Tekstilindustrien er positive til virkemidler som fremmer produksjon og bruk av tekstiler og klær av høy kvalitet, lav miljøbelastning og med lang levetid.

(...)

Norge har tradisjon for å løse enkelte nasjonale oppgaver gjennom å inngå forhandlede miljøavtaler mellom staten og næringslivet. Fordelene med å inngå slike avtaler kan være en mer kostnadseffektiv måloppnåelse som involverer og motiverer bedrifter til å gjennomføre tiltak, framfor detaljerte forskriftskrav som kan være krevende å følge opp for næringsliv og forvaltning. En miljøavtale for tekstilprodukter må adressere utfordringer knyttet til overforbruk og inneholde tiltak for å redusere avfallsmengdene. Både industrien og handelen er naturlige partnere i en miljøavtale.

(...)

Det pågår et omfattende arbeid i EU for å harmonisere hvordan produkters miljøprestasjon dokumenteres, gjennom såkalte Product Environmental Footprints (PEF). Norske myndigheter må, i samarbeid med industrien, følge dette arbeidet. Metodikken må bygge på transparente og objektive forutsetninger, ta høyde for lokale og regionale naturgitte forhold og vektlegge at produktspesifikke data for faktisk energi- og ressursbruk og miljøpåvirkning i størst mulig grad benyttes, framfor europeiske gjennomsnittstall. Ett eksempel er at klesplagg produsert fra naturfiber som ull vaskes sjeldnere og ved lavere temperatur enn klær i syntetiske

materialer. Dette har stor betydning for miljøbelastning over levetiden. Fremtidig metodikk for miljøfotavtrykk må ta høyde for slike hensyn.»

Disse medlemmer slutter seg til disse betraktningene og viser til at det i Hurdalsplattformen slås fast at regjeringen vil sørge for at staten inngår avtaler med næringslivet for å øke gjenbruk av materialer. Disse medlemmer mener det er av avgjørende betydning at det gjennomføres en storstilt satsing på sirkulærøkonomi, men at dette samtidig gjøres på en minst mulig byråkratisk måte og i samarbeid med berørte næringer. Videre vil disse medlemmer peke på at den norske modellen med trepartssamarbeidet er et viktig fortrinn for å utvikle et konkurransedyktig næringsliv som lykkes med sin omstilling. Fast ansatte med høy kompetanse i alle ledd i hele verdikjeder er et av norsk arbeidslivs fremste konkurransefortrinn. Disse medlemmer understreker at det er behov for kompetanseheving og etterutdanning innen vedlikehold, ombruk og gjenvinning, miljøvennlig materialbruk, ny teknologi og arbeidsmetoder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne understreker videre at offentlige innkjøp er et viktig virkemiddel for å nå klima- og miljøpolitiske mål samt for å skape et marked for miljøvennlige produkter og produksjonsprosesser. Muligheten til å vektlegge miljø og innovasjon ved innkjøp må utnyttes, slik at pris på innkjøpstidspunktet ikke vektlegges for mye i forhold til elementer som miljø og kvalitet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, imøteser regjeringens arbeid for at forbrukere og innkjøpere får informasjon om hvor mye ressurser som er brukt for å lage et produkt, hvor store utslipp det står for, eventuelle skadelige miljøgifter og hvordan arbeidsforholdene er for de som lager det. Det er positivt at det skal legges til rette for at produkter kan merkes med informasjon om hvordan de kan repareres, gjenbrukes og resirkuleres.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at Miljødirektoratet i et høringssvar om EUs «Fit for 55»-pakke uttrykker bekymring for at de ikke har ressurser til å håndtere de mange nye reguleringene fra EU, og at dette kan gå ut over demokratiske prosesser. Disse medlemmer forventer at regjeringen sikrer tilstrekkelige ressurser til raskt å implementere det reviderte økodesigndirektivet når det kommer, og utforme en plan for hvordan kravet om utsortering av tekstilavfall innen 2025 kan oppfylles.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at den forrige regjeringen reduserte bevilgningene til Miljødirektoratet gjennom ABE-reformen og således må ta en stor del av ansvaret for at Miljødirektoratet ikke har nok ressurser.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti er opptatt av at kravet om utsortering av tekstilavfall innen 2025 ikke går på bekostning av gjenbruksmarkedet for tekstiler. Det er viktig at gjenbrukbare klær ikke havner i restavfallet, og at incentivene og kravene til utsortering av tekstilavfall ikke medfører at gjenbrukbare klær sendes til materialgjenvinning før det er nødvendig. Det forutsetter en bedre infrastruktur for sortering enn i dag. I dag er det få kommuner som skiller mellom innlevering av ødelagte tekstiler og brukbare klær. Oslo og Stavanger er i gang med å gjennomføre pilotprosjekter der de som donerer tekstiler, blir bedt om å sortere sine egne klær i to strømmer: en til brukbare klær og en til det som er ødelagt. Til tross for slike pilotprosjekter er det foreløpig få kommuner som krever en slik tostrøms utsortering. Disse medlemmer viser eksempelvis til at det foreløpig er kun to tekstilsorteringsanlegg i Norge, begge i regi av Fretex. På tekstilsorteringsanleggene ble det sortert 1 160 tonn tekstiler i 2020. Det som ikke selges i Fretexbutikkene eller behandles som tekstilavfall, blir eksportert til sorteringsanlegg i andre land, der en betydelig andel av klærne havner i gjenbruksmarkedet. Disse medlemmer mener det er viktig at klær har så lang levetid som mulig før de havner som tekstilavfall, at det investeres i infrastruktur for sortering, og at man også samarbeider med andre land for å utnytte potensialet i gjenbruksmarkedet.

Disse medlemmer forventer at planen for å oppfylle kravet om utsortering av tekstilavfall innen 2025 også inneholder tiltak for å ivareta og styrke et gjenbruksmarked for tekstiler i samarbeid med aktører som Fretex, Røde Kors, UFF m.m, i tråd med prioriteringene i avfallshierakiet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utforme en plan for hvordan kravet om separat utsortering av tekstiler innen 2025 skal oppfylles, herunder hvordan tekstiler skal samles inn, sorteres og resirkuleres, og hvilke gjenvinningsløsninger det vil være behov for. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti vil også fremheve nye innovative sirkulære forretningsmodel-

ler som har vokst frem i bransjen de siste årene, for eksempel hos aktører som Tise og Fjong. Digitale plattformer som tilrettelegger for deling av produkter og tjenester, herunder leasing og leieordninger, bidrar til å forlenge levetiden til produkter. Ved å tilby sirkulære tjenester som reparasjon, pant og utleie kan bransjeaktørene sammen med forbrukerne forlenge levetiden til produktene og redusere miljøbelastningen. Det er viktig at rammevilkårene legger til rette for slike sirkulære forretningsmodeller.

Produsentansvarsordning

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti merker seg at statsråden i sitt brev til energi- og miljøkomiteen skriver at regjeringen vil «vurdere om det bør arbeides videre med en produsentansvarsordning i Norge for tekstiler» etter at Miljødirektoratet har levert sin andre rapport og EU-kommisjonen har lagt frem sin strategi for bærekraftige tekstiler.

Disse medlemmer ser ingen grunn til å avvente disse prosessene. Disse medlemmer er glade for at Miljødirektoratet gjennomgår og foreslår forbedringer av eksisterende produsentansvarsordninger i Norge, men viser til at et mulig nytt produsentansvar for tekstiler faller utenfor deres mandat. Uavhengig av hvilke initiativ EU fremmer i sin strategi, vil det være behov for å utrede et eget produsentansvar for tekstiler i Norge. Disse medlemmer viser til at Frankrike, Nederland og Sverige er i gang med å utvikle eller har innført en produsentansvarsordning. En norsk produsentansvarsordning hjemlet i forskrift kan bidra til å tydeliggjøre ansvars- og kostnadsfordelingen langs verdikjeden til produktet og sørge for kostnadsdekning for nødvendig infrastruktur.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, vil understreke at en mulig produsentansvarsordning er et av flere grep som må tas for å ansvarliggjøre produsenter og importører av tekstiler. 80 pst. av den totale miljøbelastningen fra et plagg blir avgjort i designfasen, og det er derfor ikke tilstrekkelig å utvikle et system for avfallshåndtering av tekstiler. Det er også nødvendig å stille strengere krav om – og utvikle incentiver til – at tekstiler produseres med tanke på lang levetid og mulighet for gjenbruk og materialgjenvinning.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, mener et av de viktigste

grepene for å gjøre noe med dette vil være en revidering og utvidelse av EUs økodesigndirektiv, innføring av digitale produktpass og standardisering av merkeordninger i EU. Flertallet viser til at EU i etterkant av at dette representantforslaget ble lagt frem, har lansert sin strategi for en bærekraftig tekstilnæring. Strategien inneholder blant annet krav om at medlemslandene innfører en utvidet produsentansvarsordning med økomodulering av vederlagssatsene, slik at det lønner seg med bærekraftig produksjon og tjenester. Flertallet mener dette er et etterlengtet krav fra EU. Det er viktig for å sikre like konkurransevilkår for tekstilnæringen og for å ansvarliggjøre produsenter og importører, uavhengig av opprinnelsesland.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener strategien fra EU ytterligere understreker behovet for at regjeringen raskt utreder en utvidet produsentansvarsordning for tekstiler i Norge, deriblant innretningen av økomodulerte vederlagssatser. Flertallet forventer at en utvidet produsentansvarsordning for tekstiler utvikles i dialog med berørte aktører.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en produsentansvarsordning for tekstiler.»

Gjenbruk av usolgte tekstilvarer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at kles- og tekstilbransjen er en industri preget av mange produsenter og importører, og der det stilles få krav til helse, miljø, sikkerhet, miljøbelastning og utslipp. Forslagsstillerne mener at krav om sporbarhet vil være en viktig måte å øke transparens i verdikjeden og ansvarlighet hos produsenter og distributører på. Kravet til sporbarhet bør gjelde hele livssyklusen fra design og produksjon til avfall og mulig gjenbruk. Disse medlemmer vil understreke at kravet om sporbarhet ikke bare bør gjelde tekstilavfall, men også tekstiler som går til gjenbruk eller destrueres, i Norge eller i utlandet. Disse medlemmer viser til at EUs tekstilstrategi vil introdusere nye informasjonskrav til tekstiler og på sikt innføre et digitalt produktpass. Disse medlemmer mener dette vil være viktig for å sikre større åpenhet i industrien. Disse medlemmer vil imidlertid understreke at det ikke er noen motsetning mellom at Norge kobler seg tett på prosessene og initiativene i EU samtidig som det innføres et krav til sporbarhet til verdikjeden til tekstilprodukter og tekstilavfall i Norge.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre krav til at tekstilimportører og tekstilprodusenter sikrer sporbarhet i verdikjeden til tekstilprodukter og tekstilavfall.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener det er viktig at EU-kommisjonen lykkes med å utvikle en felles metode for å kalkulere Product Environmental Footprint (PEF) for tekstilprodukter. Dette vil være et nødvendig grep for å redusere risikoen for grønnvasking og gi bedre informasjon til forbrukerne. Disse medlemmer er derfor bekymret for debattene som har oppstått i Europakommisjonen knyttet til hvordan holdbarhet og levetid skal bli beregnet, der blant annet naturfibre som ull og bomull foreløpig ser ut til å komme dårligere ut enn syntetiske fibre i klassifiseringen. Disse medlemmer vil understreke at størstedelen av alle nye tekstiler er laget av syntetiske fibre, og at «fast fashion»-industrien er tett knyttet til økt bruk av plasttypen polyester i tekstilene. Klær laget av syntetiske fibre bidrar til spredning av mikroplast under bruk og vask samt krever betydelige mengder kjemikalier i produksjonen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen delta i arbeidet med utvikling av et felleseuropeisk regelverk og tiltak innen sirkulær økonomi og jobbe for at PEF-rammeverket (Product Environmental Footprint) medberegner den totale miljøbelastningen over hele livsløpet til et produkt, inkludert mikroplastutslipp.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener EUs felles metode for å kalkulere Product Environmental Footprint (PEF) for 15 tekstilprodukter er kritikkverdig. Problemet er at metoden EU skal bruke, ikke tar opp i seg alle aspekter ved klesproduksjonen og hvordan klærne brukes. Da kan konsekvensen bli at avfallshaugen blir større, og at klesforbruket vårt blir enda dårligere for miljøet. Ifølge kampanjen «Make the label count» tar EUs nye system for eksempel ikke opp i seg at syntetiske klær laget av plast, som får en høy score på miljøvennlighet hos EU, slipper ut store mengder mikroplast når de brukes og vaskes. PEF ser ikke på hvordan klær brukes – for eksempel at en ullgenser nesten aldri trenger å vaskes og kan brukes i generasjoner, mens en genser av plast fort begynner å lukte uansett hvor ofte den vaskes. Heller ikke hvordan plagg og fibre kan gjenbrukes, tas det

høyde for i klassifiseringen. Slik lar EU plasten komme best ut, mens ullen blir miljøversting.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen støtte arbeidet med å videreutvikle en miljømerkeordning som omfatter sirkulære aspekter, funksjon, kvalitetskrav, garantiperiode, levetid, produktdesign og muligheter for reparasjon, blant annet ved å styrke Miljømerking Norge og Svane-merket.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, er positiv til at Skatteutvalget (Torvik-utvalget) gjennomgår økonomiske virkemidler som skal sikre økte sirkulære produksjons- og forbruksmønstre. Men flertallet vil understreke at endringer i skatte- og avgiftssystemet kun er et av flere mulige tiltak som kan være nødvendige for å sikre at klesbransjen gjenbraker usolgte tekstilvarer i stedet for å destruere dem. Det kan for eksempel være hensiktsmessig å inngå egne bransjeavtaler med de største bransjeaktørene, utrede et forbud mot destruksjon av usolgte klær, foreta endringer i brukthandelsloven, presisere definisjonen av tekstiler og tekstilavfall o.l. Flertallet mener derfor regjeringen bør vurdere ulike endringer i regelverket og ta nye initiativ for å sikre at usolgte tekstilvarer i større grad resirkuleres eller gjenbrukes.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at EU i sin tekstilstrategi vil kreve at større selskaper publiserer tall på hvor mange usolgte produkter som destrueres i deres verdikjede, og at EU-kommisjonen vil innføre et forbud mot ødeleggelse av usolgte tekstilvarer under visse betingelser. Dette vil også få konsekvenser for Norge og understreker behovet for en gjennomgang av regelverket i Norge.

På denne bakgrunn fremmer komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket og vurdere endringer for å sikre at klesbransjen i større grad gjenbraker usolgte tekstilvarer i stedet for å destruere dem, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at tekstiler er løftet som en av sju viktige materialstrømmer i strategien for en grønn sirkulær økonomi i juni 2021. Strategien varslet at regjeringen ville «vurdere korleis tekstilbransjen og forbrukarane kan utfordrast til å redusere forbruk og miljøpåverknad frå tekstilar» (Nasjonale strategi for ein grønn sirkulær økonomi, s. 47). Disse medlemmer forventer at dette punktet følges opp av regjeringen i det videre arbeidet.

Disse medlemmer viser til at produksjonen av klær og sko bidrar til nesten 8 pst. av verdens årlige klimagassutslipp. Det er mer enn all internasjonal fly- og skipstrafikk. I tillegg er vannforbruket til klesindustrien på 93 mrd. kubikkmeter vann i året, og en halv mill. tonn mikrofiber slippes ut i havet hvert eneste år, viser tall fra FN. Samtidig eier nordmenn flest langt flere klær enn vi bruker, og kaster mye klær hvert år – hele 1 av 5 plagg blir aldri tatt i bruk. Videre viser disse medlemmer til en rapport fra SINTEF (2021) hvor det pekes på at endringer som reduserer nykjøp av tekstiler gjennom økt kvalitet/levetid, vil gi en netto jobbtilvekst på 1 000 årsverk og øke verdiskapingen med 1,7 mrd. kroner i Norge. Pengene nordmenn sparer på redusert nykjøp av tekstiler, vil gå til etterspørsel som øker produksjonen i andre næringer.

Disse medlemmer støtter forslaget om å utrede et utvidet produsentansvar i tråd med forurenser betaler-prinsippet, som minimum omfatter spesifikke mål om separat innsamling, ombruk, materialgjenvinning og resirkulering. Tradisjonelt har produsentansvarsordninger vært organisert som kollektive ordninger hvor produsenter har betalt «flåte» vederlag pr. kilo plassert på markedet. Det bør imidlertid utredes hvordan man kan sette krav om at vederlag blir differensiert etter miljøavtrykk, for å kunne gi insentiver til produsenter som reduserer miljøavtrykket til sine produkter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener Norge bør ta sikte på å være et foregangsland i utviklingen av en sirkulær og bærekraftig tekstilindustri, og ikke kun vente på forslag fra EU-kommisjonen, slik regjeringen legger opp til. Mye tyder på at EUs tekstilstrategi ikke vil inneha krav om produsentansvar, kun anbefalinger. Norge bør derfor, i likhet med land som Danmark, Sverige og Nederland, selv jobbe videre med å utrede nasjonale krav, som blir hjemlet i forskrift, om en utvidet produsentansvarsordning som omfatter hele livssyklusen til produktet.

Disse medlemmer støtter forslaget om en styrket miljømerkeordning som blant annet inneholder

standardisert informasjon om forventet levetid, kvalitet, innhold (deriblant fibere og kjemikalier) og reparerbarhet. Merkeordningen forutsetter imidlertid at forbrukerne er kjent med informasjonen. Et uavhengig, nasjonalt «opplysningskontor» for bærekraftig forbruk og produksjon av tekstiler kan være et godt bidrag til at forbrukerne får bedre kunnskap om miljøvennlige valg. Videre viser disse medlemmer til at reklamasjonsretten på klær i dag er to år. En bedre merkeordning bør suppleres med økt reklamasjonsrett, og det bør utredes en utvidet reklamasjonsrett på 3–5 år. Dette er et av de viktigste, faktiske virkemidlene vi har for å øke levetiden på produkter, og vil bidra til at kleskjedene oppgir bedre informasjon til forbrukerne – også om hvordan tekstiler skal behandles for å vare lengst mulig.

Disse medlemmer mener at det må bli enklere å ta vare på tekstiler man allerede har, for eksempel ved å fremme reparasjon gjennom skatte- og avgiftssystemet. Tiltak som vil gjøre det mer attraktivt å reparere ødelagte tekstiler fremfor å kjøpe nytt, er også en viktig brikke for å legge til rette for fremveksten av sirkulærøkonomiske prinsipper.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2023 med tiltak som vil gjøre det mer attraktivt å reparere ødelagte tekstiler fremfor å kjøpe nytt.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at det hvert år kastes store mengder fullt brukbare klær fra butikkene. Klesbransjen står for om lag 10 pst. av verdens samlede CO₂-utslipp, ifølge FNs miljøprogram og Verdensbanken. En rapport fra 2020 fra Norsk institutt for bærekraftsforskning (Norsus) viser at norske butikker årlig sitter igjen med minst 700 tonn usolgte varer. Minst 95 tonn av dette sendes til forbrenning. En vare som kastes, har verdi regnet til null. Momsen blir dermed også null. Gjennom å stimulere til bruk av disse klærne kan vi oppnå store besparelser for miljøet. Gis klærne i donasjon til for eksempel Fretex, har de en verdi og ilegges moms. Det er derfor viktig å innføre en moms også på destruksjon av klærne, en slags avgift på forurensning.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre moms på klær som sendes til destruksjon.»

Disse medlemmer mener det også er viktig å se på hvordan man kan redusere kasting av fullt brukbare varer.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag til en lov som forbyr kasting av brukbare varer.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at det er viktig å stimulere til produksjon av klær med lengst mulig holdbarhet.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede ordninger for levetidsmerking av klær og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til avsløringer om svært kritikkverdige arbeidsforhold i tekstilbransjen internasjonalt og påpeker at bransjen må ta ansvar og sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden.

Disse medlemmer viser til åpenhetsloven, som skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og sikre allmennheten tilgang til informasjon. Loven pålegger virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til blant annet å gjennomføre aktsomhetsvurderinger. Disse medlemmer mener regjeringen må følge med på hvordan lovbestemmelsen virker når den trer i kraft 1. juli 2022, og vurdere behovet for eventuelle endringer eller innstramminger.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at et insentiv for å stimulere til mer reparasjon kan være å fjerne moms på gjenbruk og reparasjoner av klær og sko, noe blant andre Forbrukerrådet har etterlyst, og slik dette medlem foreslo i Innst. 313 S (2020–2021).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utforme en plan for hvordan kravet om separat utsortering av tekstiler innen 2025 skal oppfylles, herunder hvordan tekstiler skal samles inn, sorteres og resirkuleres, og hvilke gjenvin-

ningsløsninger det vil være behov for. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede og innføre krav til at tekstilimportører og tekstilprodusenter sikrer sporbarhet i verdikjeden til tekstilprodukter og tekstilavfall.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen støtte arbeidet med å videreutvikle en miljømerkeordning som omfatter sirkulære aspekter, funksjon, kvalitetskrav, garantiperiode, levetid, produktdesign og muligheter for reparasjon, blant annet ved å styrke Miljømerking Norge og Svane-merket.

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen delta i arbeidet med utvikling av et felleseuropeisk regelverk og tiltak innen sirkulær økonomi og jobbe for at PEF-rammeverket (Product Environmental Footprint) medberegner den totale miljøbelastningen over hele livsløpet til et produkt, inkludert mikroplastutslipp.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2023 med tiltak som vil gjøre det mer attraktivt å reparere ødelagte tekstiler fremfor å kjøpe nytt.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede ordninger for levetidsmerking av klær og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre moms på klær som sendes til destruksjon.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag til en lov som forbyr kasting av brukbare varer.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen utrede en produsentansvarsordning for tekstiler.

II

Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket og vurdere endringer for å sikre at klesbransjen i større grad gjenbruker usolgte tekstilvarer i stedet for å destruere dem, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 21. april 2022

Marianne Sivertsen Næss

leder

Siv Mossleth

ordfører



**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi og miljøkomiteen Stortinget
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/662-

25. februar 2022

Representantforslag 111 S (2021-2022) om en mer bærekraftig og sirkulær tekstilindustri

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 16. februar, med representantforslag 111 S (2021–2022) fra stortingsrepresentantene Mathilde Tybring-Gjedde, Sandra Bruflot og Mari Holm Lønseth om en mer bærekraftig og sirkulær tekstilindustri.

Jeg er svært glad for at klima- og miljøfotavtrykket til tekstilindustrien nå er et tema som vekker stor interesse og jeg håper vi kan få bred politisk enighet om at dette er noe man må ta tak i.

I Norge har vi en liten tekstilindustri. Det påvirker hvordan vi må jobbe med dette. Når produksjonen av tekstiler skjer i andre land enn Norge, betyr det at vi også må jobbe internasjonalt for å imøtegå problemet. Vi må jobbe for enda bedre reguleringer som kan påvirke den globale produksjonen, slik at produktene designes og produseres med tanke på bærekraft fra første stund. 80 prosent av et produkts miljøpåvirkning avgjøres i designfasen. Produktdesign avgjør i stor grad holdbarheten og materialsammensetningen til et produkt, som i sin tur legger føringer for i hvilken grad produktet kan repareres og hvor egnet det er til å materialgjenvinnes. Tiltak rettet mot produksjonsfasen av tekstiler er mest effektivt, og dette forutsetter internasjonale regler og standarder på europeisk og globalt nivå. Derfor er det svært viktig å jobbe sammen med EU og i internasjonale fora rundt dette.

Norge legger stor vekt på å utvikle et godt og ambisiøst kjemikalierregelverk globalt og i EU, og denne innsatsen er svært viktig. Mindre bruk av miljøgifter og andre farlige stoffer i klær bidrar også til tryggere materialgjenvinning. Plast som materiale i tekstiler er utbredt, og spredning av mikroplast til miljøet fra produksjonsutstyr og fra bruk og vask av tekstilprodukt

er et dokumentert miljøproblem. Mikroplast fra tekstiler i Norge er estimert til et utslipp på ca. 1000 tonn årlig.

Jeg ønsker en tekstilbransje hvor avfallsmengdene blir så små som mulig. Ordningene vi har i dag, hvor det mange steder er mulig å levere klær til organisasjoner som Fretex, er med på å legge til rette for mer ombruk. Innsamlingen av brukte tekstiler fra private husholdninger har økt med mer enn 50 % mellom 2011 og 2018. Nå jobber Miljødirektoratet med å se på hvordan vi skal få på plass utsortering av tekstiler innen 2025, slik at mengdene som blir kastet i restavfallet blir mindre. Utsortering av tekstiler vil også kunne legge til rette for mer materialgjenvinning. Dette vil være nødvendig for å sikre «råvarer» til en eventuell materialgjenvinningsindustri for tekstiler.

Jeg vil også understreke at endringer i personlig forbruk i stor grad er personlige valg som vi ikke kan regulere oss til. Vi har et svært høyt forbruk av tekstiler i Norge. Nordmenn kjøper og forbruker om lag 15 kg klær og hjemmetekstiler per person årlig. Vi må alle etterspørre og velge kvalitet, plagg som varer lenge, og som kan repareres og brukes om igjen. Miljømerking av klær kan gjøre det lettere for forbrukerne å ta bærekraftige valg. Ikke minst må vi kjøpe færre klær og bruke dem lenger - et mer bærekraftig klesforbruk med mindre fotavtrykk er et ansvar for oss alle.

Nå er det mye som skjer våren 2022 som kan være relevant for en mer bærekraftig og sirkulær tekstilindustri. Blant annet at EU kommer med en ny tekstilstrategi. EUs økodesigndirektiv skal revideres, et direktiv som er av betydning for å redusere miljøpåvirkningen i designfasen til tekstiler. Her i Norge jobber Miljødirektoratet blant annet med å vurdere nødvendige endringer i regelverket for å følge opp krav om separat utsortering av tekstiler.

Til de konkrete forslagene:

1. Stortinget ber regjeringen utforme en plan for hvordan kravet om separat utsortering av tekstiler innen 2025 skal oppfylles, herunder hvordan tekstiler skal samles inn, sorteres og resirkuleres, og hvilke gjenvinningsløsninger det vil være behov for. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte

Regjeringen er allerede i gang med en plan for hvordan kravet til utsortering av tekstiler skal oppfylles. I disse dager gjør Miljødirektoratet vurderinger av nødvendige endringer i regelverket for å følge opp kravene i EUs rammedirektiv om avfall og krav til utsortering av tekstilavfall fra 2025. Jeg avventer nå Miljødirektoratets vurderinger som skal komme i slutten av mai. Dette vil være første steg i å få på plass utsortering av tekstiler. Jeg vil på vanlig måte vurdere direktoratets forslag og legge til rette for innspill gjennom blant annet ordinær høring.

Det er kommunene som har ansvar for innsamling og håndtering av husholdningsavfall i Norge, og de står i stor grad fritt til å velge hvilke konkrete innsamlings- og

avfallshåndteringsløsninger de velger for å følge krav i regelverk. På samme måte står næringslivet fritt til å velge behandlingsløsning for eget næringsavfall innenfor de krav som stilles. Tydelig fastsetting av ansvar og roller, som representantene viser til, vil naturligvis være noe som beskrives i et eventuelt nytt regelverk om utsortering av tekstiler.

I Hurdalsplattformen sier vi at vi ønsker å jobbe for at avfall håndteres og gjenvinnes lokalt eller regionalt heller enn å bli transportert over større avstander. Materialgjenvinning av tekstiler er fortsatt under utvikling, og det pågår spennende prosjekter blant annet i Sverige. Det er utfordrende å materialgjenvinne tekstiler fordi de ofte er sammensatt av ulike materialer. Dersom tekstilene blir designet for å kunne materialgjenvinnes vil dette bli enklere og åpne muligheter for mer materialgjenvinning av tekstiler.

I rammedirektivet om avfall er det fastsatt bindende mål for forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende avfall fra næringslivet. Tekstiler utgjør en betydelig andel av dette avfallet. EU har i sin handlingsplan for sirkulær økonomi varslet at de vil lansere en egen tekstilstrategi som vil inneholde forslag til en rekke virkemidler, blant annet for å øke materialgjenvinningen av tekstiler.

2. Stortinget ber regjeringen utrede en produsentansvarsordning for tekstiler

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nummer 981 fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde.

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å gjennomgå og foreslå forbedringer av produsentansvar i Norge. Det er et omfattende oppdrag med ulike deler som skal leveres. Målet er å sikre forbedring av de eksisterende ordningene, overholdelse av nye EU-krav og innføre nye produsentansvarsordninger for bestemte plastprodukter. Men, som representantene påpeker, er nytt produsentansvar for tekstiler utenfor mandatet.

EU-kommisjonen skal legge frem sin strategi for bærekraftige tekstiler 30. mars 2022, og jeg ser frem til å få vite hvilke initiativer og forslag til krav denne strategien vil inneholde.

Produsentansvar kan være et interessant virkemiddel for å sikre økt innsamling av tekstiler for ombruk, samt å legge til rette for at mer av tekstilavfallet blir materialgjenvunnet. Videre vil et produsentansvar for tekstiler plassere ansvaret for å håndtere tekstilavfall på produsentene/importør, i tråd med forurenser betaler-prinsippet. I tillegg mener jeg det er viktig at et produsentansvar for tekstiler støtter opp om en sirkulær økonomi ved å fremme bærekraftige tekstiler med høy kvalitet og holdbarhet, og som er reparerbare og egner seg for ombruk. Samtidig ser jeg at det ikke er enkelt å innramme en produsentansvarsordning gitt det store antallet mulige pliktsubjekt og de mange ulike produktene som kan bli omfattet.

Jeg er enig i forrige regjeringens oppdrag som ovenfor nevnt til Miljødirektoratet, med en bred gjennomgang av eksisterende produsentansvarsordninger og forbedringer av disse. Nå avventer vi Miljødirektoratets andre rapport og EU-kommisjonens strategi for bærekraftige

tekstiler. Når dette er på plass, vil regjeringen vurdere om det bør arbeides videre med en produsentansvarsordning i Norge for tekstiler.

3. Stortinget ber regjeringen utrede og innføre krav til at tekstilimportører og tekstilprodusenter sikrer sporbarhet i verdikjeden til tekstilprodukter og tekstilavfall

Jeg mener at krav til tekstilimportører og -produsenter og sporbarhet i verdikjeden kan best sikres gjennom ulike initiativer fra EU, slik som EUs tekstilstrategi, initiativ om bærekraftige produkter (SPI) og merking av miljøinformasjon på produkter.

I initiativet for bærekraftige produkter (Sustainable Products Initiative, SPI) vil Europakommisjonen styrke informasjonskravet. Tekstiler er en av flere prioriterte produktgrupper. SPI skal sikre at produktene som settes på markedet i EU/EØS-land er mer bærekraftige, og en sentral del av dette er at produktene får bedre kvalitet og at det skal bli lettere for forbrukerne å ta miljøriktige valg. SPI skal regulere bl.a. produkters holdbarhet og levetid, mulighet for ombruk, oppgradering og reparasjon, øke innhold av materialgjenvunnet råvare i produkter, og redusere karbon- og miljøfotavtrykk. Kjernen i SPI er revisjonen av økodesigndirektivet, hvor virkeområdet skal utvides utover energirelaterte produkter til et bredest mulig utvalg av produkter.

Metode for merking av miljøinformasjon på produkter (Green Claims) er også viktig for sporbarheten. Bakgrunnen for dette arbeidet er at forbrukere og virksomheter trenger pålitelig, sammenlignbar og verifiserbar miljøinformasjon for å kunne ta bærekraftige valg.

Tekstilavfall omfattes av husholdningsavfall og husholdningslignende avfall fra næring, som har et samlet materialgjenvinningsmål gjennom rammedirektivet om avfall. Norge rapporterer årlig på måloppnåelse. Kommunene rapporterer mengder og behandlingsmåte for innsamlet tekstilavfall fra husholdningene gjennom KOSTRA-statistikken. Data om tekstilavfall fra næringsvirksomheter ligger hos de private avfallsselskapene, men det er ingen rapporteringsforpliktelser knyttet til dette. Aktører (for eksempel UFF og Frelsesarmeen) som samler inn brukte tekstiler (og i varierende grad tekstilavfall) sorterer det meste av tekstilene i utlandet.

4. Stortinget ber regjeringen delta i arbeidet med utvikling av et felleseuropeisk regelverk og tiltak innen sirkulær økonomi og jobbe for at PEF-rammeverket (Product Environmental Footprint) medberegner den totale miljøbelastningen over hele livsløpet til et produkt, inkludert mikroplastutslipp

Jeg viser til mine svar på spørsmål nummer 264, 746 og 1125 fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland.

Det pågår et arbeid om utvikling av felles metoder for å kalkulere Product Environmental Footprint (PEF). Formålet med EU-kommisjonens arbeid med PEF er å underbygge miljøinformasjon med felles metoder for å måle og formidle miljømessige fotavtrykk til

produkt. Ved å ha en felles metode for måling og formidling vil man kunne medvirke til å redusere grønnvasking og sikre sammenlignbar miljømerking. Som representantene viser til, pågår det en debatt i EU om hvilke parametere som skal vektlegges i kalkuleringen av PEF.

Jeg er kjent med at det videre arbeidet med PEF går nå i to parallelle prosesser. Den første omhandler teknisk arbeid med å utvikle og teste selve metodikken, i tillegg til å utvikle krav og metode for nye produktkategorier. Klesplagg er en del av dette arbeidet. Den andre prosessen omhandler vurdering av hvordan verktøyet skal bli inkludert i fremtidig virkemiddelbruk.

Gjennom Miljødirektoratet deltar norske myndigheter i en overordnet ekspertgruppe om miljøfotavtrykk i EU, men jeg mener det er ikke naturlig at direktoratet deltar i de tekniske arbeidsgruppene som utarbeider regneregler for spesifikke produktkategorier. I disse tekniske arbeidsgruppene er det aktører fra bransjene som deltar. Det er viktig at norske aktører med relevant fagkunnskap bidrar med sin kompetanse inn i EUs prosesser for PEF.

Norge har ved flere anledninger gitt innspill til EUs arbeid med tekstilstrategien. Her har Norge fokusert på viktigheten av å redusere bruken av helse- og miljøfarlige kjemikalier og plast i tekstiler, hvordan det kan bli mindre "fast fashion" og at tekstiler må produseres med tanke på lang levetid, mulighet for ombruk og materialgjenvinning. Norge har ønsket om en ambisiøs tekstilstrategi fra EU.

5. Stortinget ber regjeringen støtte arbeidet med å videreutvikle en miljømerkeordning som omfatter sirkulære aspekter, funksjon, kvalitetskrav, garantiperiode, levetid, produktdesign og muligheter for reparasjon, blant annet ved å styrke Miljømerking Norge og Svanemerket

Barne- og familieministeren viser til følgende:

Kriteriene for Svanemerket og det europeiske miljømerket, EU Ecolabel, inneholder allerede i dag de fleste av elementene som er nevnt i forslaget.

Miljømerking er ett av mange virkemidler for å stimulere til mer bærekraftig produksjon og forbruk. De ulike virkemidlene utfyller hverandre og må ses i sammenheng. Eksempelvis stiller Svanemerket designkrav som gjør det mulig å demontere og reparere produkter. I tillegg vil det i 2022 legges fram forslag til nye EU-regler som skal styrke muligheten til reparasjon både gjennom regler om informasjon i kjøpsituasjonen, gjennom krav til design av produkter og gjennom regler om rettigheter ved forbrukerkjøp.

Hvilke virkemidler som er egnet til å fremme ulike miljømål er en europeisk debatt som vi deltar i, blant annet gjennom å fremme norsk posisjon til de ulike forslagene. Fagmyndigheter som Miljømerking Norge og Forbrukertilsynet har viktig kompetanse å bidra med på henholdsvis miljømerking og grønnvasking.

Miljømerking Norge ble styrket med fire millioner kroner i 2021 over KLDs budsjett for å synliggjøre Svanemerket som verktøy for en mer sirkulær økonomi, og for å videreutvikle arbeidet, som er basert på helhetlige livsløpsvurderinger. Midlene er videreført til 2022.

6. Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket og vurdere endringer for å sikre at klesbransjen i større grad gjenbruker usolgte tekstilvarer i stedet for å destruere dem, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte

Finansministeren viser til følgende:

Forslagsstillerne mener flere endringer i skatte- og avgiftssystemet bør utredes, og mener det bør vurderes endringer for å sørge for at usolgte tekstilvarer i større grad resirkuleres, gjenbrukes eller gis bort istedenfor å bli kastet.

Jeg viser til at utvalg om perspektiver for fremtidens skatte- og avgiftssystem (Skatteutvalget) ble gitt et mandat fra Solberg-regjeringen om blant annet å vurdere hvordan riktige miljøprising og andre økonomiske virkemidler kan bidra til bedre ressursutnyttelse, fremme klimavennlige investeringer, øke sirkulære produksjons- og forbruksmønstre og stimulere verdiskaping og sysselsetting basert på sirkulære løsninger. I likhet med forslagsstillerne ser jeg frem til utvalgets utredning. I lys av Skatteutvalgets mandat på dette punktet, mener jeg forslag nr. 6 er overflødig.

Med hilsen



Espen Barth Eide

